

Rdeči vihar

Povest iz prve indijanske vojne za Ohio — Po starih virih pripoveduje Fric Steuben

Mirko se ni mogel k ničemer odločiti. Indijancev se mu ni bilo bati, toda čim se bo med Virginci razvedelo, da mu rdeči prizanašajo, medtem ko vse druge belce pobijajo, bo nezaupanja dovolj. Če se že brani boriti se proti Savanom, je lahko prepričan, da ga bodo beli ljudje z dolgimi noži — Mičimalsa — smatrali za izdajalca.

Maskiran lov: preoblečeni v jelenje kože so šli najspretnejši indijanski lovci na prežo k studencem in potokom, kamor je jelenjad zahajala gasit žejo. Slika je iz leta 1590.

Da je grozila indijanska vojna, o tem ni nihče več dvomil. Mirko se je bridko nasmehnil: morda bo res najbolj, da se umakne k rdečim »divjakom«. Tam ga gotovo ne bodo silili prelivati človeško kri. Tam so vsakogar, ki se ni hotel boriti, vsaj pustili v miru. Res da so ga morda zasmehovali, — toda nikogar niso silili, da bi segel po orožju. Indijanci severne Amerike niso nikdar poznali bojne obveznosti. Vsak, ki je hotel v boj, je to strel prostovoljno.

Ko je Mirko takole razmišljal, kako naj se odloči, se je vrnil njegov brat Hinek, ki se je bil mudil v naselbini ob modri reki. Prinesel je razburljive no-

vice. Mirko je zdaj izvedel, zakaj grozijo Leni Lenape z vojno: konj nekega virginskega graničarja se je zatekel v deželo Lenapov. Ti so ga ujeli in so po naredbi svojega glavarja Bukongahelasa odposlali tri vojščake, da vrnejo konja pravemu lastniku. Ko pa je graničar uzrl konja, obrzdanega v rokah treh Indijancev, je planil v svojo kolibo, nabasal obe svoji puški, počakal da so se Indijanci približali, nakar je dva izmed njih brez vsakega svarila na mestu ustrelil. Tretji Indijanec je pustil konja in pobegnil v gozd, preden je beli sirovež mogel znova nabasati puško. Poglavar Bukongahelas je odločno zahteval, da bodi morilec kaznovan. Res so morilca spravili v zapor, toda pri zasliševanju je sirovi graničar trdil, da so ga Indijanci nameravali napasti. Bukongahelas je odločno izjavil — in vsi iz plemena Lenape so vedeli, da govori resnico —: indijanski vojščaki so bili namenoma odposlani brez orožja, da ne bi prišlo do spopada. Vlada se pa ni upala kaznovati divjaškega graničarja, kajti to bi utegnilo povzročiti vstajo Virgincev — kaj je tem bilo mar za dva rdečkožca! To sta vendar bila po-

Vigvami indijanskega plemena Vinebago

gana! In tako je morilec bil spet izpuščen iz zapora. Posledica je bila, da je poglavar Bukongahelas ponoči v megli napadel dve kolibi ob meji in dal pobiti vse prebivalce. Vojna se je torej že pričela...

Hinek je vedel povedati še več: stotnik Konoli je že pred dvema tednoma pismeno objavil naokrog, da je vojna z Indijanci neizogibna in da rdečkožcem ni treba prizanašati, kjerkoli jih belci najdejo.

»Mirko, to je voda na mlin onih z dolgimi noži! Doslej že itak niso poznali milosti nasproti nobenemu Indijancu. Zdaj imajo pismeno dovoljenje od samega častnika, da lahko morijo kolikor hočejo. Tako tudi pojmujejo pismo stotnika Konolija in se pripravljajo na moritev. Stotnik Kresad, ki je že zbral četo prostovoljcev, je na mestu ustrelil dva Delavara, ko sta šla iz Pits-

morajo torej Indijanci krvaveti, da ne bi Virginci iznašali svojega divjaštva nad belokožci! Nu, zdaj pa tudi Kornstalk ne bo več dolgo čakal!«

Ze dalje časa se je kmetom dozdevalo, kakor da se približujejo glasovi od severovzhoda. Zdaj ni bilo več dvoma; Mirko je zaslišal trušč in hrum, sirovo hohotanje, da, čul je tudi grobo graničarsko pesem — pevec je moral biti pijan. Namesto da bi ga drugi spravili k molku, so se mu še grohotali — pri tem pa je lahko za vsakim večjim debлом prežal rdečepolt vohun...

»Tu nekaj ne more biti v redu«, je mrko dejal »svetlolasec« Mirko in je pri tem vestno pregledal, če je puška nabita.

»Mirko, jaz vsega tega ne morem opazovati tako mirno kakor Ti«, mu odgovori njegov mlajši, razburjeni brat. »Pomisli: Konoli naj nas brani pred In-

Pevec je moral biti pijan... Pri tem pa je lahko za vsakim večjim debлом prežal rdečepolt vohun...

burga, kjer sta prodajala kožuhovino. Ista četa je pretekli teden ulovila šest lovcev iz plemena Leni Lenape. Tudi te so postrelili, le eden je utekel. Indijanska šestorica se je seveda obupno branila in štirje belci ne bodo nikoli več mogli streljati na Indijance...

»Božja milost naj se razprostre nad kolibe vseh graničarjev, Hinek! Poglavar Bukongahelas si bo strašno obremenil svojo vest.«

»Dane Bun meni, da je stotnik Konoli tako storil, ker bi rad Virgince spravil na druge misli. Če se ne tepo z Indijanci, bi lahko postali komu drugemu nevarni.«

»Ze mogoče Hinek, že mogoče! In tako

dijanci, a kakšno je tisto povelje! Belci bodo zdaj ustrelili vsakega Indijanca, ki jim prekriza pot, prav tako, kakor je Kresap to že počenjal. Takšna smrt lahko zdaj dohiti tudi Tekumseha, da, tudi Logana. Mar je drhali kaj svetega? Se hvalili se bodo, da storijo dobro delo, če streljajo Indijance kakor zajce, — saj jih poznam! V mestih tam za gorovjem na vzhodu, — tam je morda še kaj poštenjakov, saj jih nekaj vendar mora biti! Sicer ne bi tatovi, roparji in morilci bežali pred njimi semkaj v samoto iskat zavetja. Kdo naj jih tukaj najde? Kdo naj jim sodi? Ti zločinci pa lahko tu počenjajo, kar jih je volja.«

(Dalje prihodnjik.)

Moj izlet na Rakitno

Spisal Miran Drnovšek, dijak v Ljubljani

Zadnje dni je bilo v časopisju mnogo čitati o neurju v ljubljanski okolici. Tu. di jaz vem o tem nekaj povedati, ker sem to doživel sam.

Z očetom sva se domenila, da pojdeva v ponedeljek na Rakitno. Zjutraj sva se zbudila, ter opazila, da se nad Ljubljano grmadijo veliki oblaki, ki ne pomenijo nič dobrega. Nekaj časa sva oklevala, naposled pa sva se odločila, da pojdeva.

Šnjo noč. Nisva prišla deset korakov dalje, že se je usula ploha. tSopila sva pod majhno bukev misleč, da bo to le kratka nevihta, nekdar bova nadaljevala pot. A prišlo je drugače. Med dežjem se je pojavila toča. Najprej sicer v majhni, nato v vedno večji količini. Ko sva tako že nekaj časa stala pod bukvijo, je toča prenehala. Že sva hotela nadaljevati pot, kar se toča, debela kot oreh usuje pomorno. Morala sva dati nahrbtnika na glavo, da naju ni ubilo. Tako

Ob četrť na sedem sva stopfla na vlak in se peljala do postaje Preserje, odkoder sva hodila tri ure do vrha Rakitniške planote. Pot je bila prijetna, ker ni bilo solnca. Od tu sva mislila iti na postajo v Borovnico. Toda opazila sva, da se grmadijo nad Smrekovcem veliki, črni oblaki. Pihal pa je sever, ki je oblake za nekaj časa razgnal. Ko sva prišla na pol pota, je začelo kapljati. Mislila sva, da padajo kaplje z dreves od nevihte, ki je divjala prej-

sva stala še četrť ure. Ko je toča poje-njala, a je še vedno lilo kakor iz škafa, sva nadaljevala pot. Do najbližnje vasi sva imela še pet minut. Do zadnje nit-ke premočena sva čez tričetrť ure pri- speła v Borovnico, kjer sva v kolodvor- ski restavraciji najela sobo in zlezla v posteljo. Obleka je bila čisto premoče- na, zato sva jo dala takoj sušit. Naro- čila sva še čaja, po katerem sva se za- čela potiti. Ležala sva do odhoda vlaka in tako pregnala eventuelni prehlad.

Vila Zlatolaska

Spisal Kavčič Tihomir, uč. IV. razr. na Vinici

Tega je že dolgo, dolgo, ko je živela vila, po imenu Zlatolaska, s svojimi družicami, ki so bile tudi vile.

Živele so v krasnem gradu. Slug in dekel niso imele. Bile so zelo preproste. Vsak večer so imele zborovanje. Njihovo petje se je razlegalo daleč naokoli.

Še to dobro lastnost so imele, da so šle revnim ljudem pomagat v stiski. Hvale niso marale.

Kako srečen je bil oni, ki se je vilam prikupil. Nastavljale so mu na pot bisere, drage kamene in druge dragocenosti.

Samo žal, da niso mogli ljudje nikdar videti njihovega gradu, ki je bil v bližini. Njihov grad je bil neviden.

Videl ga je samo tisti, ki je o kresu šel mimo.

Na robu vilinskega gozda je imel kolibico nekj siromašen lovec s svojim sinom, ki je bil jako nadarjen fant.

Toda prišla je kruta smrt in odnesla ubovega lovca s seboj. Sedaj je ostal Tonček sam. Hrabro je premagoval žalost. Kaj je hotel? Vzel je očetovo puško na ramo in šel iskat plena.

Toda tisti dan je imel obilo sreče in obilo nesreče. Nalovil si je toliko, da bi lahko imel cel teden hrane v izobilju. Ali, ko se je vračal domov, je zablodil, ker ni bil preveč vajen te poti. Čim dlje je iskal izhoda, tem globlje je šel.

Bila je že trdna noč, ko dospe sredi gozda, kjer je bil vilinski grad. Odkáže si prostor in se ves onemogel vlekne na mehki gozdni mah.

Tista noč je bila kresna in vilinski grad se je mogel videti. Ravno, ko je fant dre-

mal, zapazi nedaleč medlo svetlobo. Nič se ni obotavljal, ampak je ubral pot pod noge, da bi čim hitreje prišel do luči.

Ko je prišel tja, je skoraj onemel od tolikega čudesa. Videl je krasne deklice, ki so rajsko lepo pele. Takoj se je domislil, da mora to biti vilinska last, ker mu je oče dostikrat pripovedoval o njem.

Naenkrat se s strogim glasom oglasi Zlatolaska: »Nekdo je v bližini nas! Najbrže je človek! Smrt ga čaka, zato, ker našega kola ne sme videti nobeno živo bitje!«

Mladič ob teh besedah onemi in se z zadnjimi močmi požene k vili, se zgrudi na kolena in prosi: »Vse storite z menoj, samo ne umorite me!« »Ne! Smrt te čaka! Cloveško bitje ne sme videti nas, niti čarobnega dvorca!« Samo vili Rdečelički se zasmili ubogi fant, ki ni po svoji krivdi prišel sem.

Z jokajočim glasom prosi Zlatolasko: »Oh, odpusti mi, saj ni po svoji krivdi prišel sem.«

Ko so druge vile videle Rdečeličko, so se še one potegnile za mladiča.

Komaj se je Zlatolaska dala pogovoriti. »Dobro«, je dejala. »Pa ostani pri nas za slugo. Si zadovoljen?« »Sem!«

Od tedaj je ostal Tonček pri vilah.

Vsako jutro je spletal vilam zlate lase, zalival rože in krmil grajske ptičice. Ko je bil gotov, je posedal po grajskih vrtovih in poslušal petje ptičic, ki so rajsko lepo pele.

Tončka se je naenkrat lotilo domotožje. Premišljal je po cele noči, kako bi utekel, toda bal se je Zlatolaskine groznje.

Končno se je udal usodi.

Vile so še dalje pomagale siromašnim ljudem, a hvale vseeno niso marale.

Tonček je postajal od dne do dne čemernejši. Vilam se je to Tončkovo vedenje čudno zdelo, posebno Zlatolaski.

Toda Rdečelička je uganila Tončkovo misel in ga včasih tolažila. Dostikrat, skoro zmerom mu je rekla: »Iz pesti Zlatolaske, ki je naša kraljica, je težko uteči!«

Nekega dne se je toliko okorajžil, da je šel prosit kraljico, če bi ga pustila domov. »To je nemogoče!« veli kraljica.

Da ni Rdečelička prosila zanj, bi bile vse prošnje zaman. Dovolila je in še rekla: »Pod grehom moraš priseči, da boš molčal!«

Prisegel je, se poslovil od Zlatolaske in njenih družic, samo Rdečeličko je prosil, da bi mu pokazala pot domov.

Vila Rdečelička ga je spremila do kolibe. Nato se je poslovila in odšla.

Tonček je bil prost. Zopet je šel vsak dan na lov, a zmeraj se je spomnil na kraljico in Rdečeličko, ki mu je rešila življenje.

Takrat so živeli hudobni škratje, ki so imeli svoj grad v sosednjem gozdu.

Njihov vladar je bil Kvarton po imenu. Bili so sila hudobni in nadležni ter so marsikateremu človeku zagodli tako, da si je za celo življenje zapomnil.

Ti škratje vil niso marali.

Ko so zvedeli, da je bil Tonček pri vilah, so to takoj povedali vladarju.

Prišli so na rob gozda v Tončkovo kolibo. Medtem se je bil Tonček precej postaral. Prišel je ravno iz gozda.

Glavar pozdravi: »Dober večer!« »Bog daj!« Ob teh besedah je škrat debelo zaklel in suho pljunil ter pokazal razpelo hrbet.

Nato veli: »Prišel sem, da bi mi povedal, kaj si posebnega doživel pri vilah.« Lovec misli in misli, naposled reče: »Ne povem!« »Obdarujem te z zlatom in srebrom, če poveš. Če pa ne poveš, ti bom tako zagodel, da me boš pomnil svoj živi dan.«

Tonček se je zbal škratov in mu je povedal. Prelomil je prisego!

Ko je pripovedoval, kaj je doživel pri vilah, se je jel vilinski grad pogrezati v zemljo.

Strašno je zagrmelo in vil ni bilo več. Izginile so, ali pa so se pokončale.

Ko je ta grom slišal Tonček, ga je na mestu zadela kap.

Ko so škratje zvedeli za nesrečo vil, so si priredili takšno veselico, kakršne svet še ni videl. Tudi mene so povabili, pa nisem šel, ker bi morebiti tudi meni kakšno zagodli, da bi pomnil do smrti, kdaj sem bil na veselici pri škrtih.

Daniilo Gorinšek:

Rudar

Upal v obraz, v telo je suh,
ki nam vsakdanji koplje kruh,
ponj hodi v črno jamo.

Pokriža mati ga, ko v rov gre.
In dokler ga ni domov,
zanj v strahu trepetamo.

A ko iz jame je nazaj,
od sreče jočemo tedaj
— da le očeta imamo!

Tone Petkovšek — dijak:

Pomladna pesem

Cveto marjetice na vrtu,
lahno njih listi v vetru trepetajo,
ko za vile zlatolase se igrajo,
na lepo zelenem prtju.

Anka, naša mala, rdečelična,
venček si iz njih je vila,
sama sebi tiho govorila:
»Sedaj sem pa zares kraljičina.«

Tiho, tiho polzel marjetic glas,
kot vetrič lahkih kril,
v nebo prek njenih zlatih las.

»Anka nas je ubila, ta neugnanka,
zato naj ne bo kraljičina,
temveč grda, stara le ciganka.«

Jutrovčki pišejo

Pomlad

Spet prišel je v deželo maj,
vse je oživelilo;
ozelenel je log in gaj
kmalu bo vse cvetelo.

Kmetič je šel na polje
s plugom in motiko,
tam trdo zemljo orje
kakor parnik morje.

Da mu travniki ozelene,
da se polja pozlate;
saj Bog bo blagoslavljal
kar kmetove storile so roke.

Ko pa mrak na zemljo lega
od polja jemlje kmet slovo,
doma molitev se razlega
kipeča iz srca v nebo.

Ko jutro novo se ustvarja
in se razblinila je noč,
ko zaplami na nebu zarja
spet gre na delo kmet pojoč.

Ladislav Brus, dijak
na Rakeku 10.

Dragi stric Matic! Drugič se že oglašam v Tvojem »Mladem Jutru«. Prvič sem ti poslala spis o življenju slovenskega kmeta. Danes Ti bom pa povedala nekaj o moji psički. Veš, imela sem psičko, ki je bila zelo srčkana. Ime ji je bilo »Aja«. Toda prišla je teta. Zelo všeč ji je bila moja psička zato sem ji jo dala. Teta jo je z veselim srcem nesla v avto. Zdaj pa je teta zbolela in je morala v bolnišnico. Ko pa je prišla k njej hčerka je takoj vprašala kaj dela Aja. Teta ima Ajo zelo, zelo rada in tako se moji ljubi psički zdaj dobro godi. Lepo Te pozdravlja.

Tamara Peče, uč. III. razr.
na Ptujski gori.

Knjiga

Moja dušna si mi hrana
kakor Izraelcem mana,
pomočnica si mi v sili!
Bral poveesti sem o villi,
čital mnogo sem o škratih,
bral povesti o tatovih,
o začaranih gradovih,
o prebrisanih skupuhih.
Vse pove nam dobra knjiga
če se človek le pobriga.
Dostikrat lenoba škodi
in na slabo pot na zvodi.
Naša si prijateljica
vsem ljudem si pomočnica
naj bo reven al' bogat
vsak prebira knjige rad.

Dreo Bojan, uč. 7. razr.
Sv. Trojica v Slovenskih goricah.

Ljubljana! Lepa si, Ljubljana, naše
severno mesto. Ime imaš po reki, ki je
pritok naše bistre Save. V tvoji sredi
stoji grad, ki smo tolikanj ponosni nanj.
Nekoč je bilo blizu Tebe veliko jezero
od katerega je pa le še ostalo Ljubljansko
barje. Lepa je Tvoja lega, Ti naš
slovenski ponos! Glavno mesto si slovensko
in odpiraš pogled na ponosne
planine.

Gero Klemenčič, uč. IV. razr.
April

Spet ta presneti je april,
ta nas je malo razvedril,
vsak dan veter piha in dežuje
in se iz nas vseh norčuje.

Lije kot bi bil sodni dan
nihče ne upa si na dan
in kdor je zunaj se boji
kaj hitro pod streho zbeži.

Tudi kmetje se jezijo
ker za polje se bojijo.
Vsak bi rad zdaj že oral
da bo jeseni kaj prodal.

Branko Golob, uč. V. razr.
Sv. Trojica v Slovenskih goricah.

Dragi stric Matic! Odločila sem se, da Ti za Tvoj novi natečaj napišem spis o svojem kužku in o svoji majhni papigici. Kužku je ime Pikec, star je že tri leta in zelo rada ga imam. Letos spomladi sem pa dobila majhno rumeno papigico, ki je tudi zelo ljubka. Pikec papigici nič ne stori, nasprotno prav dobra prijateljica sta. Kadar kužek spi, prileti papigica k njemu, mu sede na hrbet ali na trebušček in ga začne obirati. Na žalost moja papigica ne zna govoriti. Časih zažvižga, drugih talentov pa nima. Papigica leta prosto po sobi, nikogar se ne boji, vendar dobro razloči tuje ljudi od domačih in samo domačim prileti na ramo. Peruti ji je atek pristrigel, ker se bojimo, da ne bi kdaj zletela skozi okno. Tako lahko vseeno leta, vendar ne more daleč in visoko letati. Pikec hodi z menoj na izprehod. Zdaj je zelo žalosten, ker mora zmerom nositi nagobčnik. Ker se pa bojim, da bi ga konjederec vzela, zato mu zmerom pripnem nagobčnik, čeprav se hudo brani in je vso pot nesrečen zaradi tega. Zmerom si hoče s tačko strgati nagobčnik in pri tem opravilu se tako smešno vede, da se mu moram smejati. Pikec je zelo dober varuh, če pride tuj človek v hišo takoj glasno zalaja in res se ga vsi bojijo, čeprav je majhen. Poleti se Pikec zelo rad kopa. Navadno ga vzamemo s seboj, kadar gremo na Savo in poleg pridno plava za menoj. Povabim Te, dragi stric Matic, da si prideš o priliki pogledat Pikca in našo ljubko papigico. Dotlej Te pa srčno pozdravljam Tvoja

Vera Inlet, uč. I. razr. mešč. šole v Ljubljani VII.

Večer. Nič lepšega ni na svetu od trenutkov, ko se dan utrne v noč. Prav počasi se zgrinja mrak nad zemljo in na nebu se počasi užigajo majcne zvezdice. Vse kar je živega postaja trudno in se pripravlja k počitku. Ptički v gozdu utihnejo, zdaj pa zdaj se še kateri oglasi in kmalu molči ves gozd. Rahel veter ziblje liste starih bukev v san. In zdajci se oglasi večerni zvon v daljavi. Glas večernega zvona je spravljaliv. Kar nas je čez dan bolelo, je pozabljeno.

Zdenka Fajdiga, dijakinja III. razr mešč. šole v Kamniku, Glavni trg 21

Materi

Mati, Ti si zvezda svetla
mojih mladih dni,
ki me zvesto, varno spremlja
nad menoj bedi.

Tvoja mi ljubezen sveta
le dobrot deli,
prijateljica najzvestejša
si mi vedno Ti.

Vse na svetu je minljivo,
vse se spremeni,
samo vir ljubezni Tvoje
nikdar ne vsahni.

Hvala Ludvik, dijak — četrtošolec v Kočevju — kolodvor

Moj rojstni kraj. Rojena sem bila v Celju. Res je, da je Celje majhno mesto, vendar ima tako lepo lego in toliko spominov na stare slavne čase, da sem prav pošteno ponosna na svoj rojstni kraj. Posebno lepa je okolica Celja, hrib sv. Jožefa, Miklavžki hrib; bistra Savinja se vije kakor srebrn trak skozi mesto. Zdaj sem že dve leti v Ljubljani, a še zmerom se mi toži po Celju, kjer sem obiskovala ljudsko šolo. Poleti sem se hodila zmeraj na Savinjo kopat. Savinja je najbolj topla reka Slovenije. V Celju sem tudi videla lobanje zadnjih celjskih grofov in vsak občuduje lepo razvalino nekdanjega gradu slavnih celjskih grofov.

Milena Kirbiš, uč. II. razr. gimn. v Ljubljani

Naša domovina

Bog čuvaj zveste brate
Srbe hrabre in Hrvatel
Slovenec je njun ljubeči brat
iz vsega srca ima ju rad.
Velika naša domovina je,
daleč okoli razprostira se.
Od Soluna do Triglava
vse junaštvo odobrava.

Karel Horvat, uč. III. razr. višje nar. š. na Igu pri Ljubljani št. 105

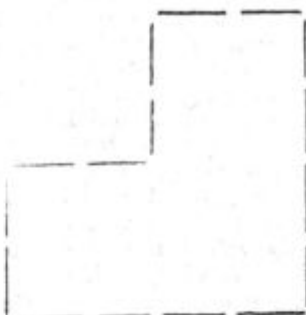
Risbe iz številk

Dragi stric Matie. Pošiljam ti glavo iz številk. Ako številke pravilno zložiš dobiš datum »17 — 6 — 1937«.

Kordež Franc, uč. IV. razr.
v Kranju.

Igra z užigalicami

Sestavi ta lik z užigalicami in ga razdeli z osmimi užigalicami v štiri enake dele.

Rešitev rebusa

Narodni praznik Vidov dan dvajset osmega junija.

Kdo bi rad imel ves letnik 1936 „Mladega Jutra“

v obliki knjige za majhen denar?

Ves letnik ima 424 strani in je okusno vezan v platno. Na svojo zalogo opozarjamo posebej vse šolske in druge knjižnice. — Vezani letnik „Mladega Jutra“ stane samo Din 60.—

